

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, posilno, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišstvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ zbirna ulica št. 5, pritično. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji		v inozemstvu	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—		35—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo nomena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kuzliova ulica št. 5, I. nadstropje, telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in radostno frankovane.

Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

—3— Ljubljana:

Delajte, dokler je še čas!

Vesti, ki prihajajo iz Koroške, so take, da mora sprito njih zvaloviti tudi najhujša krl. Nezaslišana so divjaštva, ki jih uganjajo koroški Nemci in razni nemurji proti našim rojakom. Kaj takega so zmožni k večjemu še naši ljubizni sosedje na zapadni meji. Nikdar ni bilo v mirnih časih pri kolikaj kultiviranih ljudeh dovoljeno, ubiti človeka brez vsakega poudara kar na lepem. A zvaloviti ga z zvijačo in lažjo sredi noči izpod strehe z ednim namenom, da ga ubije kakor zverjad tam sredi gozda, to more pač le oni, ki je dosegel vrhunec propulosti. Dan na dan čujemo o silovitostih, ob katerih se moramo vprašati: Kako je mogoče, da dopuščajo kaj takega oni, ki imajo danes vso oblast v rokah? Kje je humaniteta, tje civilizacija? Večkrat sem razmišljal o tem, s kakimi čustvi sprejemajo naši ljudje tostran Karavank vse te vesti. Ali jih sploh čitajo? Ali se zavedajo, kaj pomenijo? Imel sem čisto vtisk, kakor bi jih ne ganile kdovekaj. Morda jim celo ne verjamejo? ... In imel sem priložnost, prebrati se, da je res tako! »Veš, meni se zdi, da so vse te vesti nekoliko pretirane!« mi je opomnil nekdo. In tako sdi sto in sto drugih, ki niso imeli še nikdar opraviti s koroškimi Nemci. Take misli pa vstvarjajo napačno razpoloženje, take misli so vzrok one ravnodušnosti, kateri mi Slovenci tako lahko zapademo. In vendar so te misli povsem napačne! Mi zremo nasprotno samo malhen del tega, kar se v resnici godi. Lahko trdim: Kolikor koroških Slovencev, toliko mučenikov! In duševna bol in obup — ni mar to nič?

Nedavno sem se srečal s koroškim Slovincem beguncem. Pravil mi je, kako se mu je godilo — res, prvi križev pot! Povedal mi je samo nekaj poglavitnih stvari — dovolj, da me je pretreslo v dno srca. »Če bi vam hotel povedati vse,« je dostavil, »bi napisal lahko samo o meni celo knjigo.« Najbolje pa me je rezalo v srce to, da se je ves čas med pripovedovanjem tako čudno smehljaj. Delal se je pogumnega, da si sem čutil, kako mu notranje vznemirjenosti ovrtajo dobili glas. Sedaj se potika že od novembra lanskega leta po Ljubljani, a ne posreči se mu, dobiti kolikaj prikladnega stanovanja, niti ne lokal, kjer bi lahko na-

daljeval svoj gostilniški obrt. Kamor pride, mu svetujejo samo, da naj se pač potrudil. Komoden način, iznebiti se nadležnega človeka! No, začel je misliti na Macedonijo. Pomislite, z z legega Vrbskega jezera pa v Macedonijo!

Po ko bi te ljudi od časa do časa vsaj potolažil kdo! Ko bi ti nesrečniki vsaj vedeli, česa se jim je nadejati. Saj morajo v svoji beli omagati, ako jim nihče ne pove, da se zanje dela, da se za njih bodočnost skrbi. A to je ravno: Ali se sploh kaj dela? Jaz sem doslej živel v veri, da se dela, pa da se iz gotovih razlogov o tem ne piše po časopisih. Zdjaj pa čitam v listih dopise, iz katerih posnemljam, da se je do zdaj storilo ubogo malo in da se samo čaka, čaka... Človek bi mislil, da to ne more biti res. Toda če se poroča od verodostojne strani... Treba, da vprašamo: v čigavih rokah pa je koroška zadeva? Komu pa je poverjena naloga, da stori v tej stvari vse, kar je še storiti mogoče? No, morda pa sploh ni nikomur poverjena, morda se zanašamo zopet enkrat na goli slučaj, kakor je to od nekdaj naša lepa navada, in morda se našim državljanom vsa ta stvar niti ne vidi važna dovolj, da bi se zanjo zavzemali.

Tako prijazno se nam je bila nasmejala enkrat sreča, tako krasnih darov nam je bila nasula v naročje, kaj od vsega tega smo obdržali? Ko bi bili imeli v tistih kritičnih dneh le enega moža, ki bi bilo tičalo v njem nekaj od katkega Napoleona, ko bi bili imeli le nekoliko takih ljudi, ki bi se bili zavedali, da se pravi vladati predvidevati, kako vse drugače bi bilo lahko izšlo za nas! Tako pa smo se samo igračkali. — Strašni so udarci, ki so nas zadeli od takrat, ko nas je bila dela usoda na preizkušnjo, a še strašnejša je zavest, da smo preizkušnjo slabo prestali in da smo si sami krivi, ako nas je doletelo toliko razočaranj. A vprašanje, kdo je kriv, pride lahko še na dnevni red! In tedaj se pokaže, kako kratkovidne so bile nekatere merodajne osebe, kako lahkomišelnost in čisto celo dvomna so bila njih dejanja in nehanja. Toda raj bo pozabljeno! Samo delajte, delajte, dokler je še čas! Delajte in rešite Koroško, ki se po mojem prepričanju še rešiti da!

Mnogo se piše zadnje čase o represalijah. Po mojem mnenju so represalije ono sredstvo, ki nam ga kaže trenutno najmanj uporabljati.

Represalije! Ali naj tudi mi morimo? Ali naj tudi mi požigamo? To pač ne gre, ne glede na to, da kaj takega ni v naši naravi. Vse drugo pa, kar moremo v sedanjem času ukreniti, je v primeri z grozami koroškimi zločini tako malenkostno, da po mojem mnenju nikakor ni umestno, dajati našim nasprotnikom povod za kričanje in zavijanje. Za represalije, če ne pride drugače, je še časa dovolj. Zdjaj pa treba, da vse to, kar se na Koroškem dogaja, spretno diplomatično izkoristimo! Tisti našega delovanja morda biti zdaj Pariz. Tam treba na podlagi nepobitnih dejstev odločilne kroge prepričati, da ima vsako popuščanje proti Nemcu samo zle posledice, tam treba gospodom s primernim poudarkom pojasniti, da Jugoslavija po nikakimi pogoji ne more mirno gledati, da bi se njeni sorojaki pobijali kot brezpravna žival.

Neverjetno se mi zdi, da bi bili v Beogradu res tako brezbržni napram koroškemu vprašanju, kakor se navadno trdi. Saj vendar tudi za obstoj države ni vseeno, ako se pozve na Grintovec in druge vrhove Karavank priska »pikelhauba«. Seveda, Avstrija je premetena dovolj, da se sedaj uradno izreče proti združitvi z Nemčijo, samo da si prilasti Koroško. Koroška pa je lahko v par desetletjih ponemčena in potem se Avstriji ne bo ničesar več bati. Naloga naše diplomacije je, prepričati gospodo v Parizu, da je v eminentnem interesu vseh zaveznikov, da meja med Avstrijo in Jugoslavijo ne teče po grebenih Karavank. Naši zastopniki v Beogradu pa naj gledajo, da bodo glede Koroške z merodajnimi krogi v neprestanem stiku in da niti za hip ne praneajo čuvati nad tem, da se v stvari res dela. Delajte, dokler je še čas!

Našim koroškim rojakom pa hodi za enkrat v tolažbo to, da ima Jugoslavija ob koncu koncev svojo — armado!

Seja ustavnega odseka.

—d Beograd, 4. marca. Današnja seja ustavnega odseka otvoril predsednik dr. Nincič. Začne se debata o čl. 45, ki se nanaša na narodno skupščino. — Posl. dr. Sima Marković (komunist) predlaga, da se razprava o čl. 45 razdeli ter da se o vsakem odstavku posebej razpravlja in posebej glasuje. — Poslanec Demetrovič (demokrat) ugotavlja, da se o prvem odstav. čl. 45 stranke še niso sporazumele in da se tudi odsek sam še ni zedinil. Glede predloga posl. dr. Sime Markoviča izjavlja, da so vse parlamentarne skupine na stališču proporcionalnega sistema. Parlament mora dati izraza razpoloženju naroda. Da pa more parlamentarni sistem funkcionirati, je treba, da pravilno opravlja svoje posle. Vseled tega misli, da tega sistema ni treba omenjati v ustavi, da se zakonodajcu na ta način ne vežejo roke. Ugotavlja, da se vse stranke strinjajo, z zaščito manjšin, se pa glede čl. 45 oziroma odsek še ni sporazumel. Predlaga, naj se o tej točki za enkrat ne glasuje, ampak naj se razpravlja v klubih in tam doseže sporazum. Med tem naj se v ustavnem odseku razpravlja o drugih členih ustavnega načrta. Slede razprava čl. 46, ki govori o volilni pravici. Posl. Divac (socialni demokrat) smatra, da se ne sme omejevati volilna pravica vojakov. Zagotoviti je treba tudi volilno pravico žensk, ki so za vojne zaslužile, da uživajo iste pravice kakor moški. — Posl. dr. Zarko Miladinović (radikalec) trdi, da se zmisel za žensko volilno

pravico v narodu še ni dovolj utrdil in da je večina proti njej. — Posl. dr. Janjo Šimrak (jugoslov. klub) meni, da morajo ženske dobiti volilno pravico. — Nato se sprejme člen 46, ki se glasi: »Volilno pravico ima vsak državljani po rojstvu ali prirojamu, ako je izpolnil 21. leto. Aktivni in pasivni na razpoloženju, podčastniki in vojniki pod zastavami nimajo volilne pravice in tudi ne morejo biti izvoljeni. Vprašanje ženske volilne pravice se bo rešilo s posebnim zakonom. — Nato pride na razpravo čl. 47, ki se nanaša na volitev poslancev. Glasuje se o tem členu, ki ima tole besedilo: »Za poslance v narodno skupščino morejo biti voljeni samo oni, ki imajo volilno pravico brez ozira na to, ali so vpisani v volilni imenik. Od vsakega poslanca se zahtevajo ti — le pogoji: 1. da je po rojstvu ali prirojamu državljani kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev — prirojeni državljani, ako niso srbsko — hrvaško — slovenske narodnosti, morajo v kraljevini prebivati vsaj deset let, odkar so bili prirojeni; 2. daje končal tridesetletno letno 3. da govori in piše narodni jezik. — Odsek preide nato na razpravo o čl. 48. — Pavle Čubrovič (demokrat) se izjavlja za najširšo volilno pravico uradnikov. Predlaga, da izvoljeni uradniki obdržijo vse pravice. — Dr. Bogumil Vošnjak (zemljoradnik) velli, da uradniki niso podvrženi nobeni suverenosti. Zlorab pri volitvah niso zakrivil uradniki, zaradi tega jim gre pavilna volilna pravica. — Minister dr.

Trifković zahteva novo redakcijo čl. 48, ki se sprejme. Prvi odstavek te nove stilizacije se glasi: »Politični, finančni, carinski in uradniški za agrarno reformo ne morejo kandidirati, ako niso eno leto pred razpisom volitev ustopili iz državne službe. Drugi odstavek se glasi: »Ostali uradniki, ki so navezani na pokrajinsko pripadnost, ne morejo kandidirati v volilnem okrožju svoje pokrajinske pripadnosti. Uradniki, ki so izvoljeni za narodne poslance, obdržijo vse svoje pravice razen pravice do napredovanja. — Čl. 49 se sprejme z večino glasov in se glasi: »Vsak narodni poslanec predstavlja vse narod in ne samo onih, ki so ga izvolili. Poslanec ne more nihče dati in tudi oni od nikogar in nikoli sprejeti kakršnihkoli zahtev ali obveznih navodil. Vsak narodni poslanec mora prisesti, da bo verno čuval ustavo. — Čl. 50 se sprejme v tej redakciji: »Narodna skupščina se shaja v prestolnici v Beogradu za redno zasedanje vsako leto dne 20. oktobra, ako s kraljevim ukazom že prej ni bila sklicana k izrednemu zasedanju. Ako bi se vsled vojne premestila prestolnica, zbora skupščina v kraju začasne prestolnice. Redno zasedanje se ne more končati, dokler se ne reši redni proračun. Ne more se odgoditi za več kot dva meseca. Za vojne ostane narodna skupščina skupaj, ako sama drugače ne sklene. — Čl. 51 in 52 se sprejmeta z večino glasov. Čl. 51 se glasi: »Narodna skupščina voli za vsako zasedanje iz svoje središnje predsedništvo, čl. 52 pa: »Narodna skupščina pregleda in pooblastila svojih članov in odločuje o njih. — Nato se sprejme čl. 53. — Čl. 54, ki se je tudi sprejel, se glasi: »Kralj sklepa dogovore z drugimi državami. Za potrditev dogovorov je potrebno prehodno odobrenje narodne skupščine. Za potrditev popolnoma političnih dogovorov, ki niso naperjeni proti ustavi ali proti državi, zakonem ni potrebna predhodna odobrenje narodne skupščine. Dogovori, da tuje vojske smejo zasedati ozemlje kraljevine ali da korakajo preko nje, niso razglasitvi v »Službenih Novinah, ako zakon ne odredi drugače. — Sprejme se čl. 55, ki velli: »Narodna skupščina ima pravico enket pri predložitvi o popolnoma upravnih vprašanjih. — Čl. 57 se sprejme z večino glasov in se glasi: »Vsak član narodne skupščine ima pravico, naslavljati na ministre vprašanja in interpelacije. Ministri so dolžni odgovoriti na vprašanja in interpelacije tokom istega zasedanja v bogatejši in v družbi najplavnejši dame. Tekmovanje med njimi se je gibalo le za enim ciljem: katera pokaže več izvirne predznosti in form čim največje, naklasičnejše nalvonsti in preprostosti. Prirojeno žensko sramežljivost so smatrale za reakcionarno, za neinteligentno in naravnost za nedostojno. Tako so nosile nekatere odprte rimljanske sandale ter na prstih nog in na gležnjih ter celo okoli kolen z demanti in biseri posute prstane in obročke.

Preprostejši ljudstvo je seveda le v glavnih potezih sledilo revolucionarni modi, saj za ekstravagantnosti visokih in denarno težkih dam ni imelo niti časa, niti sredstev, niti lepote. Pač pa so — kakor vselej in povsod — posnemale najuglednejše dame vsi ženski izvržki, tako da so bile najbolje in najslabše ženske enako oblačene. Razločka v moralnem oziru med njimi itak ni bilo nobenega. Modne kraljice pa so bile vendarle brez izjeme le najvišje zastopnice takratne francoske buržoazije, žene in metrese fabrikantov, vojni dobilkarjev, armadnih dobaviteljev, generalov, ministrov I. dr.

(Konec prihodnjic.)

Revolucionarna moda.

Žensko obleko je moda izpremenila v erotičen problem. Namen ženske modne obleke ni lepota harmonije, nego potenciranje ženskih telesnih mdkov. Nase opozarjati, demonstrirati, provocirati in potencirati svoje dražesti, — le na to misli modna ženska. Zbuja pozornost, zanimanje in če mogoče občudovanje šel vsaka ne preveč stara ženska.

To ni očitek, nego le naravni produkt naravnega zakona. Že majhno punče hoče biti lepo. In obeha nase trakove, peresa, se češe na vse mogoče načine ter natika najbolj smešne stvari. V tem oziru ni med divjakinjami in kulturnimi damami bistveno nobenega razločka. Ore le za obliko. Nobena noče harmonije, ki se ji zdi pusta in filistrska, nego naravnost stremi za disharmonijo, za naglašanjem posameznih telesnih vrtil. Če teh vrtil ni, če jih narata ni dala sploh ali premalo, si jih ženska, divja ali kulturna, kmetiška ali mestna, naredi umetno sama ali si jih vsaj izdatno poveča. Pretiravati v pozitivnem in negativnem oziru, tu dvigniti, tam znižati, tu zvečati, tam zmanjšati, je naloga šivilje, ki ima namen mode in hudega, ki pa je bila že od Evinih časov. Obleke, ki so bile

vloge, ličila, korzeti, dekoltaža, nenaravna obutev, raznovrstne vice ter blazinice spredaj in zadaj.

Ideje l. 1789. so zmogle po vsem svetu in svobodomiselni revolucionar, ki je ubijal vse tradicije, je vsilil svetu tudi svojo uniformo, še predno ga je osvojil materialno. Nenadoma kot izbruh objestne kaprice je prišla revolucionarna moda ter je zagospodovala povsod z neodoljivo vehemenco. Kakor bi bušnilo morje čez vse evropsko kopno, je poplaval pariška moda vse človeštvo.

Revolucionarna moda je pomenila gospodstvo svobodnega državljanstva in padec fevdalstva. Nova forma življenja je zahtevala nove vsebine. Ker pa je prišla prenaglo in ni bilo niti časa za iskanje in ustvarjanje, niti menda ni bilo originalne iznajdljivosti, je segla Parizanka, stoletja merodajna diktatorica v modnih vprašanjih, nazaj v staroklasično dobo — grško in rimsko. Ni se sramovala plagirati, saj je moda že od vekov vedno nov plagiat. Dokazati je hotela, da je človeštvo zopet svobodno, da ima zopet klasično silo v sebi, zato pa tudi klasične mišice in klasične telesne oblike. Namesto stiletke in francoski posadili na olivni list, ki pa je bila

Revolucija je imela moč in odvažnost, razbiti stari svet in čez noč ustvariti novega, moderni državljanski svet; odpadli so vsi okovi države, cerkve, plemstva, privilegijev, in človeštvo se je pomladilo in pojekilo. Da se to izrazi tudi zunanje, so se oblačili moški tako, da so kazali čim močnejše mišice in ženske so po vzoru rafiniranih Rimljanek iz Neroneve dobe razkrivale čim največ svoje lepote. Razkrivale niso le prsi in meč, hrbta in rok, nego tudi še druge čare ženskega telesa. Pravijo, da je živelo v tisti dobi v Parizu slučajno mnogo žensk, ki so bile resnično klasično lepe. No večina pa je bila gotovo klasično grda, stara in smešna, a se je vzlic temu oblačila (ali sličila) klasično. Bilo je pač kakor bo do konca sveta.

Smelost in brezobzornost časa, ki je demonstrativno kazal svoje preziranje do vsega starega, tradicionalnega, navadnega in nekdanj svetega, je za tiste čase pač zahtevala od vsakega, če je hotel veljati za zanesljivega svobodnjaka, da je kazal pogumno vse, kar je imel, v vsi realni, plastično vidni resničnosti. Ženskam pa dekoliranje zgornj in dviganje kril spodal kmalu ni zadostalo več. Zato so reducirale pojmo obleke na košuljico, ki pa je morala

biti čim ožja, brez gub in čim prozornejša. Parižanke so bolj dosegle v tem pogledu umetnost biti docela oblačene, a obenem pravzaprav popolnoma gole. S tem so dosegle le ideal tega, kar je bolj ali manj že od nekdaj namen vsaki ženski modi.

Svoboda, zmaga nad vsemi predsodki in filistroznostmi, prezir vseh dotlej veljavnih bontonskih načel, grška nalva ljubezen do lepote, rimska vzvišenost nad beraškim asketstvom krščanstva: vse to je moralo biti izraženo v najsvobodnejši obleki.

Eleгантna Parizanka — n. pr. gospe Récamier, Hamelin, Visconti, Tallien, Hainguerlot I. dr. — je imela razen bliserov in zlatnine na sebi prozorne nogavice, namesto hlač svilen trikot polnaste barve in podveze, preko tega le še košuljo, ki je visela na golih ramenih na dveh ozkih in tenkih trakovih ter je puščala zgorenjo polovico života skoraj nepokrito. Ko so začele v vročem poletju Parizanke opuščati še nogavice in triko ter se se oblačile le še v muslinaste košulje skoraj prozorne tenčice ter so nosile na bosih nogah sandale, je bil vrhunec klasičnosti dosežen.

Seveda so se mogle tako oblačiti le zares brezhibno krasne, naj-

Gospodarske vesti.

— Načrt odredbe o devizah in valutah. Iz Beograda poročajo: Načrt odredbe ki jo je izdelalo ministarstvo za trgovino in industrijo o devizah in valutah, je ožji finančni odbor ministrstva za trgovino izpremenil le v nekaterih nebitnih točkah. Naredba se predloži finančnemu ministarstvu, da jo prouči, nato pa se odpošlje v odobrenje ministrskemu svetu.

— g Napovedi za odmero pristojbinskega nametka. S 1. januarjem 1921 se je pričelo osmo desetletje za odmero pristojbinskega nametka. V to svrhu se mora vsa pristojbinska imovina zavezana imovina na novo napovedati najkasneje do konca aprila 1921 pristojbinskemu oddelku finančnega okrajnega ravnanstva. Ako se napoved ne predloži pravočasno, je plačati pristojbinski nametek v dvojnem znesku za celo osmo desetletje; tudi se more zamudnik z redovnimi kaznimi prisiliti v naknadno predložitev predpisane napovedi; tudi zavezanci, ki so bili do zdaj nametka oproščeni, morajo predložiti napoved in oporok za osmo desetletje vnovič izposlovati. Napoved je napraviti na posebnih tiskovinah, ki se dode proti povračilu nabavnih stroškov pri vseh davčnih uradih. Vse drugo je razvidno iz navedbe ministrstva financ z dne 31. decembra 1920.

št. 14.064. Uradni list št. 4, katero je dobil pri upravitelstvu Uradnega lista po običajni ceni. Prizadeti krogi se v lastnem interesu ponovno opozarjajo, da svoji dolžnosti nemudoma zadostijo, ker se posebni pozivi ne bodo razpošiljali.

— g Na državni kmetijski šoli na Grmu se priredi petdnevni sadjarski tečaj od 5. do 9. aprila t. l. za kmetijske mladeniče v starosti od 17. leta naprej. Pouk bo teoretičen in praktičen. Tečajniki določeno priložnost za pridobivanje praktičnih izkušenj pri pridelavi sadja. Prošnje za sprejem v tečaj je poslati do 23. marca t. l. na ravnanstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

— g Na državni kmetijski šoli na Grmu se priredi petmesečni vinogradniški tečaj za svinove vinogradnikov in vinarjev. In sicer meseca aprila, maja, junija, septembra in oktobra. Tečaj se začne s 1. aprilom t. l. V tečaj se sprejme do 5 mladeničev v starosti od 17 do 20 let, ki so končali z dobrim uspehom ljudsko šolo. Tečajniki določeno priložnost za pridobivanje praktičnih izkušenj pri pridelavi vina. Prošnje za sprejem v tečaj je poslati do 23. marca t. l. na ravnanstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

niško izpričevalo, je poslati do 23. marca t. l. na ravnanstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

— g Švedski monopol za vžigalno. Večina akcij Kassele družbe je prošla v švedsko posest. Ta družba je na to nakupila tovarne v Anhaltu, Ahmu in v Gidansku. Prehod večine akcij največje nemške tovarne vžigalnice v švedsko posest bo služil v to, da utrdi vžigalsko industrijo, ki obvladuje svetovno tržišče.

— g Gospodarski položaj na Holandskem. Iz raznih delov dežele prihajajo poročila o zapiranju tovarnih, med temi so zaprti znano kakao tovarno Van Houten. Vrše se posvetovanja v odponoči križi.

BORZE.

— d Praga, 5. marca. Devize: Amsterdam 2678.50, Beograd 213.50, Berlin 125.25, Bukarešta 105.75, Sofia 93.50, Curih 1288.50, Milan 283, Pariz 562.50, London 304, Newyork 76.25, Dunaj 10.20, Zagreb 33, Varšava 8.37, Budimpešta 18, Valute: Jugoslovanski dinarji 204.50, nemške marke 125.25, romunski lei 105.75, bolgarski lev 20.25, švicarski frank 1283.50, italijanske lire 280, francoski frank 559.50, angleški funt 202, ameriški dolarji 74.25, avstrijske krole 10.20, poljske marke 7.37.

— d Curih, 5. marca. Devize: Berlin 9.67 1/2, Holandija 205.25, Newyork 508, London 23.31, Pariz 43.05, Milan 21.97 1/2, Bruselj 45, Kodani 103.50, Stockholm 133.75, Kristijanji 99, Buenos Aires 315, Madrid 83, Praga 7.60.

Varšava 0.65, Zagreb 4.05, Budimpešta 1.40, Bukarešta 8.15, Dunaj 1.30, avstrijske krole 0.90.

Emancipacija na gospodarskem polju.

Od tedaj, ko je naš narod dosegel, da se je oslobodil tujega jarma, se je počelo na vseh poljih gospodarskih pridobitev buditi živo stremiljenje za čim popolnejšo emancipacijo od tujega kapitala.

Radi okolnosti, katerim se nismo mogli izogniti, je bilo naše začasno življenje vezano na ekonomsko silo nekdanje monarhije, tako da smo v teku desetletja potrebovali skoro herojske sile, vztrajnosti in modre previdnosti, da se ne bi naše tako maloštevilne institucije spremenile v popolnoma tuje eksporture.

In sedaj, ko se je posrečilo to nevarnost odstraniti, so se začeli naši zavodi, nekateri več, nekateri manj krepko razvijati, toda nekatere poslovne panoge kažejo naravnost sljajen napredek.

Tak izreden napredek imamo zaznamovati posebno v stroki zavarovanja, kakor nam to dokazujejo rezultati zavarovalne zadrage »Croatia« v Zagrebu.

Ta zavod je v minulem poslovnem letu zbral na premijah in pristojbinah v stroki zavarovanja proti elementarni škodi 13.131.215 K 50 v, medtem ko so analogne številke v letu 1919 za te tri poslovne panoge znašale 15.414.108 K oziroma 12.708.951

stek v teh treh poslovnih panogah 9.015.124 K 14 v.

V stroki življenjskega zavarovanja pa je sprejela »Croatia« v tem poslovnem letu ponudb za 51.049.127 kron ter izdala police za 43.589.127 K zavarovane glavnice, medtem ko so v predlaskem letu te številke znašale 15.413.103 K oziroma 12.708.951 kron in je z ozirom na to znesel prihodek 35.636.024 K oziroma 30 mil. 790.176 K.

To nam je najboljši dokaz, kako se je zavest o gospodarski emancipaciji v našem narodu globoko ukoreninila in kako si je ravno naša »Croatia« znala pridobiti s svojim solidnim in kulturnim poslovanjem popolno zaupanje občinstva.

»Croatia« je pred dvema leti ustanovila za Slovenijo svojo podružnico v Ljubljani, ki posluje na na Starem trgu št. 11.

Polzuodba.

— Zgubila se je večeraj na poti v Logatec na Vrhniških ridah srebrna ura. Pošteni najditelji se prosijo, da jo oddajo proti nagradi v upravi našega lista.

— Naša se je hranišna knjižica, na katero je naložena večja svota donacija. Vložitelj naj se oglasí na naslov: Franc Prelog, Celje, Za kresljo 5.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Zlatorog

„ZLATOROG-MILO“

podaljša trajnost svojega perila

Glavno zastopstvo za Kranjsko: R. Bunc in drug, Ljubljana, Gospodarska cesta 7.

Zlatorog

„CROATIA“ ZAVAROVALNA ZADRUGA V ZAGREBU

Telefon Slav. 336

Ustanovljena leta 1884.

Telefon Slav. 336

Podružnica za Slovenijo v Ljubljani, Slavi trg Slav. 11.

Zavaruje: življenjske rente, ude otrokom, glavnice za pokojnino, zgradbe in premičnine proti tatovski požaru in strelu, steklene šipe proti razbijanju, proti vromu in telesnim nesgodam, kakor tudi na doživljanje in smrt v vplačnem obveznem premiju.

Posebno zavarovanje proti nesgodam na telesni in parobrodni za celo življenjsko dobo.

ZAVAROVALNI ODDELKI:

Življenje — Požar — Nezgode — Vrom — Ljudsko zavarovanje.

Glasom odredbe g. ministra vojne in mornarice se samorelo vporablja življenjske police »CROATIA« kot ženitna kavelja častnikov.

Sprejemajo se v vseh krajih Slovenije sposobni zastopniki in potniki, katerim se nudi prilika znatnega zaslužka.

Išče se magister farmacije za Slovenijo. Naslov pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1175

4.000 K tistemu, ki mi preskrbi sobo in kuhinjo za takoj v mestu ali bližnji okolici ali 3000 K za sobo, kjer je mogoče postaviti štedilnik. Ponudbe pod „Nujno 1691“ na upravo Slov. Naroda. 1691

Impregnirane škatle (doze) iz papirne mase za oljate barve, masti in lake izdeluje kartonska tovarna **J. Bonač sin, Ljubljana.** Na zahtevo se dopolnjeva oferti in vzorci.

Smognik, dinamit, dinamon, vžigalne vrvice, jeklo za svedra, orodja za kame-nolome, železne blagajne, poljedelske stroje in vso drugo železnino ima vedno v zalogi

Fran Stupica v Ljubljani, Gospodarska (Marite Terezije) c. 1.

Naznanilo. Podpisani Jakob Kuljiš, družabnik tehničnega in elektrotehn. podjetja „EDISON“ Hinko Pastirk & drug v Mariboru, naznanjam, da je ta tvrdka likvidirala in da jo bodem v bodoče vodil jaz sam.

V MARIBORU, dne 2. marca 1921. Jakob Kuljiš.

Gospodarska zadruga ljublj. miz. mojstrov v Ljubljani

se priporoča cenj. gosp. stavbenikom in cenj. občinstvu za naročila na vsa v mizarstvo obrt spadajoča dela. Nove stavbe, oprava za hotelske šole, pisarne itd. — Preprosto kakor fino pohištvo vedno na zalogi. — V slučaju poverbe dela načrti in proračuni brezplačno. — Vsa pojasnila daje gosp.

Ferdo Primožič, načelnik, Trnovski pristan št. 4.

„Croatia“ izveralec portlandcemente d. d. v Zagrebu, Barun Jelencova ul. 2., ponuja svoj **la portlandcemente.**

Cene primerne. Dobava točno. Telefon Interurban 13-77 in 9-80.

Prostovoljna družba. V četrtek, 10. marca 1921, se bo vršila javna prostovoljna dražba raznega pohištva, perila, obleke, kuhinjske posode itd. v Ljubljani, Pod Trnovo št. 2 v II. nadst. Predmeti se lahko ogledajo na dan dražbe od pol 9 naprej. Pojasnila daje tudi odvetnik dr. Josip Klepac, Jazek Terdinova ul. 8. 1687

Trgovci! Lak za železo v steklenicah po 80 gr. tucat K 98— razpošilja: Josip Batič, Ljubljana. 1690

Gospodni urad v Opčinah vsak mesec 4 do 5 vagonov jelovih desk. Ponudbe na to množico je poslati začetkom vsakega meseca v zaprti kuverti pod oznako „Ofert-deske“ na označeni urad, kateri daje tudi pojasnila. 1693

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Prodaja se komplet fotografirani aparat 9x12. Kje, pove upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1657

Pozor, mesarji! Ceno prodaj kompletne hladilnice (Kühlanlage). Ponudbe na upravo Slov. Nar. pod „Hladilnice 1642“.

V večjem trgu na Notranjskem se prodajo posesti z 2 hišama, gosp. poslopjem in vrtom ter poljem v obsegu 12 oravov, pripravno za vsako obrt in trgovino. Pojasnila daje pisarna Dr. Ivana Tavcar, Sedna ulica 2. 1678

Potrebujem kvas (perm). Ponudbe na Dragoščin Vavčica, pekar, Ravnaparaz. 1627

Mašina v lepem okviru in 2 lepi stiki (primorski pokrajini) se ceno prodajo. Ogledajo se dnevno od 3.—4. Resljeva cesta 24, II. domo 1682

Jščem službe! Koljigovodja prva moč, daljšo prakso, potekel v slovenski, nemški, srbohrvatski in latvijski korespondenčni, stenografski in strojeplasti. Nastopim z aplombom ali preje. Ponudbe pod „April 1643“ na upravitelstvo Slovenskega Naroda. 1693

Išče se krojaški pomočnik, izkušen in skladen. Sprejme se takoj. M. Poljanšek. Dolenji Logatec 75. 1563

Manjša hiša v Ljubljani ali v okolici se kupi. Ponudbe pod „J. R. 1683“ na upravo Slovenskega Naroda. 1683

Uharica, krasen eksemplar, pred 2 letoma uvožena, za lov na ujele posebno dobra in živahna, se ceno prodajo. Ljubljana, Bradeška vas 54. 1686

Meblovano sobo išče za takoj privatni urednik. Ponudbe pod „Privatni urednik 1688“ na upravo Slovenskega Naroda. 1688

Prodasta se ceno 2 emari za obleko. Bistvolova cesta 3 pri hišniku. 1695

Korespondentinja, stenografinja in stenoistka, zmogla srbohrvatskega, nemškega jezika, se sprejme takoj. Pismene ponudbe na Deon. društvo za izradu creva, Subotica. 1696

Jščemo strojevodje. Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene pri ozkoimih železnih bagerskih obratov. Neizkušeni reflektanti na pošto svoje ponudbe rudiškemu vodstvu v Kotevju. 1109

Edina rasprodaja Slavon specialnega

MAVCA (GIPSA) ZA SHS Alabaster za zobotehniko . . . 220 K } za 100 kg inki, vroča loka Alabaster za modele . . . 180 K } vagon Stukatura za elektrike . . . 140 K } Ljubljana nudi

Kosia Novaković, Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Moške klobuke Cadež, Ljubljana, Mestni trg. Og. klobučarjem in trgovcem pošiljam na zahtevo vzorce.

Rudolf Polatek Zagreb, Jurjeva ul. 24. pripravlja svoje bogate slikovne velikončne karti

dalje vaskovratne razglednice: umetniške, ljubavne, glave, cvetja, živali, svet, prirode, ameriške, kinovske, jugoslovenske, srbske, zgodovinske itd. Papir za police s cvetjem, svileni blekobi, vseh vrst zaviti krepkega papirja, cigaretni papir in tuljice vseh znakov, kancelijski, konceptni, trgovski papir, notabi, lopenke, kuverte, pisarniški papir v mapah in skafijah, zavijalni, posteljni in smrkov papir, vroče, svinčnik, grafiti ter peresa, držala, kredo, tablice, kamenčki, antracensko črnilo, radirke, pečatni vosek, klosetni papir, papirna vlakna, pivniki, albumi za razglednice, spominke knjige, umetne cvetlice, poročni venci, okraji za karte, šolske beležnice itd.

Zbirne cenice! Zbiranje osnovnikov!

Pisalni stroji Remington!

Najdovršnejši ameriški stroj s samostartirjem Avtomatsko pospešuje delo stroja. Prihrani najmanj 15 % do 25 % delavnega časa. Osvedočite se o osebitih prednostih konstrukcije našega stroja.

Standard model K 14.000
Century K 6.500

glavno zastopstvo Remington Typewriter Co.

Samoprodaja za Jugoslavijo.

Zagreb: Vrhovčeva ulica 15. i svenčičkna knjižara Stj. Kugli, ulica 30.
Beograd: Lajanova i drug. Knez Mihailova 47: Ljubljana: A. Kregar; Sv. Petra cesta 23: Novi Sad: Krtia Paul; Sarajevo: Hadži Marko Schreiber; Čakovac: Medimurje, agent i komislon, posao; Brod n/S: Rija Timarac.